

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля Юрій БІДЗІЛЯ

30 » *червня* 2023 року

**ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ, ІСТОРІЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ,
МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Українська мова і література, Зарубіжна література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Програма «Кваліфікаційного іспиту з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики викладання української та зарубіжної літератури» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література».

Розробники:

Кузьма Оксана Юрївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Ігнатович Олександра Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рошко Михайло Михайлович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та зарубіжної літератури, декан факультету іноземної філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Славич Тетяна Ярославівна, старший викладач кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії

Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 1, 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 45	4	5
Кількість модулів –	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	8	10
аудиторних – самостійної роботи студента –	Лекції:	
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: екзамент	Індивідуальна робота:	
	30	15
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	15	30

2. МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета атестації (кваліфікаційного іспиту з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики викладання української та зарубіжної літератури) – комплексна перевірка теоретичної і практичної готовності випускників ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література» до професійної діяльності вчителя української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти.

Відповідно до освітньої програми Атестація перевіряє у здобувачів вищої освіти рівень сформованості таких компетентностей:

ПК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.

ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 7. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проєктування процесу навчання здобувачів освіти.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, зарубіжної літератури, у практиці навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах середньої, фахової передвищої освіти.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду.

ПК 6. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з української мови і літератури, зарубіжної літератури.

ПК 8. Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно із сучасними вимогами та репрезентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

ОК 7. Вступ до літературознавства

ОК 9 Історія зарубіжної літератури

ОК 12 Історія української літератури

ОК 13 Українська усна народна творчість та народознавство

ОК 20 Методика викладання української та зарубіжної літератури

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **Атестація** перевіряє у здобувачів вищої освіти досягнення таких результатів навчання навчання **(РН)**:

Програмні результати навчання	Шифр РН
<i>Знає</i> основні історичні етапи розвитку предметної галузі.	РН 1
<i>Знає</i> та <i>розуміє</i> принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.	РН 3
<i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності.	РН 5
<i>Добирає і застосовує</i> сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.	РН 8
<i>Здатний</i> цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	РН 13.
<i>Пояснює</i> особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; <i>порівнює</i> мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності	РН 14
<i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.	РН 16
<i>Уміє</i> працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.	РН 17
<i>Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.	РН 22.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<i>Знання</i> основних історичних етапів розвитку українського та зарубіжного письменства; <i>вміння</i> оперувати базовими категоріями літературознавства, методики викладання літератури	РН 1, РН 5
<i>Знаня</i> та <i>розуміння</i> принципів, форм, сучасних методів, методичних прийомів навчання літератури в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти; <i>вміння</i> застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів, здійснювати самоаналіз педагогічної діяльності.	РН 3, РН 8
<i>Уміння</i> цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	РН 13.
<i>Уміння пояснити</i> особливості розвитку української та зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті; <i>знання</i> змісту естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; творів української та зарубіжної класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; <i>уміння здійснювати типологічний аналіз</i> літературних фактів та явищ.	РН 14
<i>Уміння застосувати</i> різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.	РН 16
<i>Уміння</i> працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами з української та зарубіжної літератури, знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.	РН 17
<i>Здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української літератури, зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти.	РН 22.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання Форма підсумкового контролю: екзамен у формі усної перевірки знань.

Кваліфікаційний екзамен проводиться за білетами, кожен із яких містить 3 питання:

- з історії української літератури;
- з методики викладання української літератури;
- з історії зарубіжної літератури та методики її навчання.

Критерії оцінювання кваліфікаційного іспиту

Оцінку **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує здобувач, який усебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку **«добре» (82-89 балів, В)** заслуговує здобувач, який повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує здобувач, який у загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує здобувач, який знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку **«задовільно» (60-63 бали, E)** заслуговує здобувач, який володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання й використання його в майбутній професії, а виконання завдань задовільняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється здобувачеві, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку **«незадовільно» (до 35 балів, F)** – виставляється здобувачеві, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
(КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ,
ІСТОРІЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ)

Історія української літератури

1. Предмет і специфіка художньої літератури. Літературні роди, види, жанри.
2. Специфіка й жанри фольклору.
3. Монументалізм та орнаменталізм як літературні стилі України-Русі. «Літопис руський»: композиція, стиль, зміст легенд «Повісті минулих літ», «Київського» та «Галицько-Волинського» літописів. Жанр, композиція, образи-персонажі «Слова о полку Ігоревім».
4. Українське літературне бароко. Представники українського бароко та їхні твори. Життєвий і творчий шлях Григорія Сковороди.
5. І. Котляревський – зачинатель нової української літератури. Поема «Енеїда»: жанр, проблематика, образи-персонажі.
6. Художній світ прози Гр. Квітки-Основ'яненка. Сентименталізм як основа стилю.
7. Розвиток жанру байки в українській літературі ХІХ ст. Проблематика та художня майстерність байок Л. Глібова. Особливості жанру байки.
8. Становлення нової української літератури в Галичині («Руська трійця») та на Закарпатті в першій половині ХІХ ст. Творчість О. Духновича.
9. Рання творчість Т. Шевченка (1837–1843 рр.). Творчість Т. Шевченка 1843–1847 років.
10. Творчість Т. Шевченка періоду заслання (1847–1857) та останніх років життя (1857–1861).
11. Український романтизм: національні особливості, тематично-стильові течії, жанрове багатство. Творчість поетів-романтиків у шкільному вивченні.
12. Джерела написання, проблематика та жанрово-стильові особливості роману П. Куліша «Чорна рада».
13. Проблематика та поетика прози І. Нечуя-Левицького. Повість «Кайдашева сім'я».
14. Роман Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні...» (проблематика, майстерність композиції, образи-персонажі).
15. Новаторство І. Карпенка-Карого-комедіографа («Сто тисяч», «Хазяїн», «Мартин Боруля»). Особливості жанру комедії.
16. Життєвий шлях І. Франка. Нові підходи до вивчення біографії письменника в школі. Поезія І. Франка (зб. «З вершин і низин» та «Зів'яле листя»). Поема «Мойсей» (джерела, особливості композиції, філософська проблематика, засоби творення образів).
17. Творча еволюція І. Франка-прозаїка (від реалізму «бориславського» циклу до психологізму «Перехресних стежок» та імпресіонізму «Сойчиного крила»).
18. Життєвий шлях Лесі Українки. Лірика Лесі Українки (головні мотиви громадянської та інтимної поезії, особливості стилю).
19. Драматургія Лесі Українки («Камінний господар», «Лісова пісня», «Бояриня»).

20. Життєвий шлях і творча доля М. Коцюбинського. Імпресіонізм у новелістиці письменника. Джерела, прикмети неоромантизму та імпресіонізму в повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». Вивчення повісті у закладах загальної середньої освіти.
21. Проблематика та жанрово-стильове новаторство повістей та новелістики О.Кобилянської («Царівна», «В неділю рано зілля копала», «Земля»; «Valse melancholique», «Битва», «Некультурна», «За готар»).
22. Новелістика В. Стефаника.
23. Поезія Олександра Олеся. Особливості раннього українського символізму.
24. Рання проза та драматургія В.Винниченка.
25. Поетична творчість М. Рильського.
26. Життя і творчість Остапа Вишні.
27. Літературний портрет В. Підмогильного. Роман «Місто».
28. Жанрово-стильові особливості, проблематика прози М. Хвильового.
29. «Празька школа» в українській поезії. Лірика Євгена Маланюка.
30. Проза Ю. Яновського. Роман «Майстер корабля» (своєрідність жанру, композиція, образна система твору).
31. Творчість М. Куліша («Мина Мазайло», «Патетична соната»).
32. Шістдесятництво як художньо-естетичний феномен. Поетична творчість В. Симоненка, І. Драча, Д.Павличка.
33. Лірика Ліни Костенко. Проблематика та поетика роману Ліни Костенко «Маруся Чурай».
34. Життя і творчість В. Стуса.
35. Проблематика та художні особливості новел Григора Тютюнника.
36. Творчість письменників Закарпаття (М. Томчанин, І. Чендея, П. Скунця).
37. Тематика та поетика прози Валерія Шевчука.
38. Тенденції розвитку української літератури 80-90-х років ХХ ст.
39. Загальна характеристика творчості поетів-вісімдесятників (В. Герасим'юк, І. Римарук, І. Малкович).
40. Роман Ю.Андруховича «Рекреації» як явище постмодернізму.

Методика викладання української літератури

41. Предмет і завдання курсу «Методика викладання української та зарубіжної літератури в закладах середньої освіти».
42. Методологічні основи вивчення української літератури в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти.
43. Передумови зародження методики навчання літератури як науки.
44. Концепція «Нова українська школа» (формула нової школи, ключові компетентності, особистісно орієнтована система навчання).
45. Сутність педагогіки партнерства в сучасній освіті.
46. Національне виховання на уроках української літератури.
47. Програми з вивчення української літератури. Специфіка інтегрованих програм із літератури.
48. Вивчення літератури як спосіб формування компетентності спілкування державною мовою.
49. Проблема формування читацької компетентності в учнів.
50. Способи актуалізації й мотивації навчання учнів на уроках літератури.

51. Стратегії навчання та інтерактивні технології на уроках літератури.
52. Інформаційні технології та їх використання на уроках літератури.
53. Проектна технологія на уроках літератури.
54. Наочність на уроках літератури.
55. Роль і значення літератури в контексті навчальних дисциплін закладів середньої та фахової передвищої освіти.
56. Особливості літературного розвитку молодшого підліткового віку.
57. Специфіка літературного розвитку старших підлітків.
58. Особливості літературного розвитку в ранній юності.
59. Основні етапи роботи над художнім твором.
60. Особливості вивчення біографії письменника на уроках літератури.
61. Специфіка вивчення стилю письменника на уроках літератури.
62. Специфіка вивчення теоретичних питань учнями на різних етапах літературного розвитку.
63. Особливості методики розвитку мовлення на уроках літератури та позакласній роботі вчителя.
64. Технології проведення усного та письмового переказу на уроках літератури.
65. Особливості читання твору та його види.
66. Шляхи і прийоми аналізу твору на уроках літератури.
67. Специфіка аналізу фольклорно-міфологічних творів на уроках літератури.
68. Специфіка вивчення творів різних жанрів.
69. Аналіз епічних творів на уроках літератури.
70. Аналіз драматургічних творів на уроках літератури.
71. Специфіка аналізу ліричних творів на уроках літератури.
72. Типи уроків, їх мета й завдання. Методи навчання на уроках літератури.
73. Дискусії щодо методів навчання на уроках української літератури.
74. Проблема типології уроків літератури.
75. Методика роботи учнів над вивченням літературно-критичних джерел.
76. Специфіка самостійної роботи учнів в контексті вивчення літератури.
77. Особливості позакласної роботи вчителя-словесника.
78. Специфіка уроків із літературного краєзнавства.
79. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках літератури.
80. Проблеми педагогічного спілкування вчителя й учнів на уроках української літератури.

Історія зарубіжної літератури та методика її викладання

81. Найдавніші літературні пам'ятки Давнього Сходу: поема про Гільгамеша, «Махабхарата», «Рамаїяна».
82. Священні книги народів світу.
83. Міфи Стародавньої Греції та Риму, Єгипту, Індії тощо. Обґрунтувати вибір міфів для шкільного вивчення.
84. Героїчні поеми «Іліада» та «Одіссея» як пам'ятки давньогрецької культури. Методика вивчення поем у школі.
85. Особливості героїчного епосу європейських народів доби Середньовіччя («Поема про Беовульфа», «Пісня про Роланда», «Пісня про мого Сіда», «Поема про Нібелунгів»). Методика проведення інтегрованого уроку за темою «Героїчні епоси Зрілого Середньовіччя (французька «Пісня про Роланда» та давньоукраїнське «Слово про похід князя Ігоря»).

86. Література італійського Відродження: «Божественна комедія» Данте, «Канцоньєре» Петрарки та «Декамерон» Боккаччо (за вибором здобувача). Розробити систему питань до уроку на тему «Композиція «Божественної комедії» Данте та її роль у розкритті ідейного задуму автора».
87. Вільям Шекспір як людина і автор: творчий доробок, його жанрове розмаїття, хронологія творів. Сонети В. Шекспіра. Трагедія «Ромео і Джульєтта». Навести взірць аналізу одного із сонетів Петрарки або Шекспіра для уроку на тему «Еволюція жанру сонету в добу Відродження».
88. «Дон Кіхот» Сервантеса: історія написання твору, жанр, композиція, новаторство у створенні образів. Підготувати питання до бесіди за прочитаним твором до уроку перед аналізом роману Сервантеса «Дон Кіхот».
89. Класицизм як літературний напрям. Драматургія П. Корнеля та Ж. Расіна. Ознаки класицизму в жанрі комедії. Творчість Ж. Б. Мольєра («Міщанин-шляхтич», «Дон Жуан» – за вибором студента). Скласти план уроку для вступного заняття на тему «Класицизм як провідний напрям літератури XVII ст.»
90. Засновники англійського роману: Д. Дефо та Дж. Свіфт («Робінзон Крузо», «Мандри Гуллівера» - на вибір студента).
91. Сентименталізм у літературі Західної Європи XVIII ст. (Л. Стерн «Сентиментальна подорож», Ж. Руссо «Нова Елоїза», Й. Гете «Страждання молодого Вертера» – за вибором студента).
92. Композиція і сюжет «Фауста» Й. В. фон Гете. Значення образів Фауста і Мефістофеля в трагедії Й. В. фон Гете. Подати компоненти уроку-аналізу образу головного героя художнього твору.
93. Романтизм у англійській літературі XIX століття: творчість Дж. Н. Г. Байрона («Паломництво Чайлд-Гаролда», «Мазепа» – за вибором студента).
94. Виникнення та розвиток історичного романтичного роману. В. Скотт – засновник жанру англійського історичного роману («Айвенго»). Жанрові особливості роману В. М. Гюґо «Собор Паризької Богоматері». Образна система твору. (Автор за вибором здобувача). Розкрийте образи головних героїв обраного для аналізу твору, враховуючи вікову градацію учнів.
95. Сатира на філістерське суспільство в новелі Е. Т. А. Гофмана «Крихітка Цахес».
96. Лірика Е. По. Містичні та детективні оповідання Е. А. По. Детектив А. Конан Дойла.
97. Особливості вивчення поетичних творів на прикладі аналізу романтичної лірики: («Листя трави» В. Вітмена, «Книга пісень» Г. Гайне – за вибором студента). А. Міцкевич – засновник і теоретик польського романтизму.
98. Реалізм, тема та ідея соціально-психологічного роману Фредеріка Стендаля «Червоне і чорне». Еволюція характеру Жюльєна Сореля.
99. Проблематика «Людської комедії» О. де Бальзака. Особливості творчого методу. Образ Гобсека в однойменній повісті О. де Бальзака. Ідейно-художня своєрідність роману «Батько Горіо».
100. Англійський реалістичний роман 40-х р.р. XIX ст. (Ч. Діккенс «Різдвяна пісня в прозі», «Домбі і син», «Пригоди Олівера Твіста», В. М. Теккерей «Ярмарок марнославства» – на вибір студента).
101. Особливості вивчення ліричних творів у школі: на прикладі аналізу модерністської поезії кінця XIX – початку XX століття (поезії Артюра Рембо,

Поля Верлена, Стефана Малларме, Гійома Аполлінера, Райнера Марії Рільке, Гарсія Лорки).

102. Французький роман кінця XIX ст.: натуралістичні романи Еміля Золя («Жерміналь») та об'єктивізм у романах Гі де Мопассана («Любий друг», оповідання «Пампушка»).

103. Особливості вивчення модерністської прози в школі (на прикладі аналізу роману Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея». Риси естетизму твору та його інтертекстуальності).

104. Неоромантизм у літературі Англії кін. XIX – поч. XX ст. Творчість Р.Л. Стівенсона, Редьярда Кіплінга та Джозефа Конрада («Серце темряви»).

105. Особливості вивчення драматичних творів на шкільних уроках (на прикладі аналізу п'єс Генріка Ібсена («Ляльковий дім»), Метерлінка («Синій птах») та Джорджа Бернарда Шоу («Пігмаліон»)) (на вибір здобувача).

106. Американська проза кін. XIX - поч. XX ст.: творчість Марка Твена («Пригоди Тома Соєра» та «Пригоди Гакльберрі Фінна»), Джека Лондона (роман «Мартін Іден», оповідання «Жага життя»), О'Генрі («Дарунки волхвів», «Останній листок», «Вождь червоношкірих»).

107. Застосування евристичного методу при розкритті ідейно-художньої своєрідності повісті-казки Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц».

108. Роман плину свідомості в зарубіжній літературі: Марсель Пруст, Джеймс Джойс, Вірджинія Вулф.

109. Антиутопія в зарубіжній літературі XX століття: «О дивний новий світ» Олдоса Гакслі, «1984» Джорджа Оруелла.

110. Тема втраченого покоління в зарубіжній літературі: «На Західному фронті без змін», «Три товариші» Еріха Марії Ремарка, «Прощай, зброє» Ернеста Гемінгвея та «Смерть героя» Річарда Олдінгтона.

111. Використання вивчення біографії письменника для прояснення проблематики його творчості (на прикладі аналізу оповідання Франца Кафки «Перевтілення» та роману «Замок»).

112. Творчість Ернеста Хемінгуея: проблема героя та особливості стилю. Повість «Старий і море» як притча.

113. Екзистенціалізм у літературі Франції. Творчість Альбера Камю та Жана Поля Сартра.

114. Театр абсурду: «Очікуючи на Году» С. Беккета, «Носороги» Е. Йонеско.

115. Філософський роман у літературі Англії II пол. XX ст.: «Володар Мух» Вільяма Голдінга, «Колекціонер» Джона Фаулза, «Чорний принц» Айріс Мердок – на вибір здобувача.

116. Споживацька Америка очима творчого підлітка: «Ловець у житі» Джерома Дейвіда Селінджера.

117. Роман Кена Кізі «Політ над гніздом зозулі» як постмодерністський твір. Образи Макмерфі та Вождя Бромдена. Інтертекстуальність роману.

118. Творчість Гайнріха Бьоля (романи «Очима клоуна», «Більярд о пів на дванадцятую», оповідання «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»).

119. Проблема мистецтва у романі Патріка Зюскінда «Парфуми. Історія одного вбивства».

120. Постмодерністський роман Умберто Еко «Ім'я Рози».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Історія української літератури

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Львів, 2002.
2. Борзенко О. Сентиментальна “провінція” (Нова українська література на етапі становлення). Харків, 2006.
3. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. Київ: Либідь, 2011.
4. Історія української літератури ХІХ століття: у 2 кн. / за ред. М.Жулинського. Київ, 2005. Кн.1.
5. Історія української літератури ХІХ ст.: у 3 кн. / за ред. М. Яценка. Київ, 1996, 1997. Кн.1-2.
6. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. Проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2005. Кн. 1. 624 с.; Київ, 2006. Кн.2. 496 с.
7. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 7. Кн. 1 : література 80–90-х років ХІХ ст. / наук. ред. Л. Мороз ; загальна редакція видання В. Дончика. Київ, 2020. 532 с.
8. Історія української літератури ХХ століття: у 2-х кн. / за ред. В.Дончика. Київ, 1998. Кн.2.
9. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст.: навч. посібн.: у 3 т. / за ред В. Кузьменка. Київ, 2014. Т.2.
- 10.Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ-поч. ХХ ст.: підручник: у 10 т. Київ, 2013-202..
- 11.Літературознавчий словник-довідник. Київ, 2006.
- 12.Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013.
- 13.Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Навчальний посібник. Київ, 2010.
- 14.Матвеева Т. Український роман другої половини ХІХ століття: модель світу, жанрові трансформації. Харків, 2016. 420 с.
- 15.Наєнко М. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. Київ, 2008.
- 16.Семків Р. Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму. Київ, 2023.
- 17.Ференц Н.С. Основи літературознавства: Підручник. Київ: Знання, 2011. 431 с.
- 18.Харчук Р. Сучасна українська проза. Київ, 2008.
- 19.Хороб С. Сторінки історії української драматургії кінця ХІХ–початку ХХ століття. Івано-Франківськ, 2018.

Історія зарубіжної літератури

1. Багацька О.В., Дука М.В. Література Англії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою). Суми, 2018. 443 с.
2. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку ХІХ ст.: навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро, 2021. 165 с.
3. Білик Н.Д. Англійська література 18 ст. Становлення і розвиток роману. Харків, 2016.

4. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. Київ, 2010. 160 с.
5. Гайданка Д.І., Рошко М.М. Сучасна англійська література. Курс лекцій, 2023.
6. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]. 3-є видання. Київ, 2019. 400 с.
7. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.Н., Гричаник Н.І. Історія зарубіжної літератури. XX століття. Київ, 2007. 503 с.
8. Колошук Н.Г. Історія зарубіжної літератури XX століття: у 2 ч. Частина 1. Модерна доба: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ, 2023. 520 с.
9. Колошук Н.Г. Історія зарубіжної літератури XX століття: у 2 ч. Частина 2. Після модерну: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ, 2023. 432 с.
10. Насмінчук Г. Й. Зарубіжна література ранніх епох: Античність, Середньовіччя, Відродження: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Рута, 2013. 211 с.
11. Павличко С. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті / передм. Д. Наливайка. Київ, 2001. 559 с.
12. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX сторіччя: Історико-естетичний нарис. Київ: КМ Академія, 2007. 360 с.

Методика навчання української та зарубіжної літератури

1. Баган О. Як вивчати літературу соціалістичного реалізму в школі. *Дивослово*. 2021. № 4. С. 51-57; № 5-6. С. 38-48.
2. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум: навчально-методичний посібник. Дрогобич, 2014. 148 с.
3. Демчук О. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. Київ, 2002. 192 с.
4. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ, 2014. 351 с.
[URL:https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/483779/mod_resource/content/2/%D0%94%D0%B8%D1%87%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%202004.pdf](https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/483779/mod_resource/content/2/%D0%94%D0%B8%D1%87%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%202004.pdf)
5. Ковбасенко Ю. Викладання зарубіжної літератури в умовах профільного навчання *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2003. № 3. С. 23 –27.
6. Концепція «Нова українська школа» 2016 р. URL: <http://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
7. Куцевол О. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): Навчальний посібник. Київ, 2009. 464 с.
8. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. / ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2011. 320 с.
9. Методика викладання літератури. Термінологічний словник / за ред. проф. А. Ситченка. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 132 с.
10. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи URL: <http://mon.gov.ua/konczepczyia.pdf>
11. Орлова О. Методика навчання зарубіжної літератури: навчально-методичний посібник. Полтава, 2021. 109 с.

- 12.Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Київ, 2000. 384 с.
- 13.Присяжнюк С. Інтерактивні форми роботи на заняттях з української літератури *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2011. № 9. С. 52-56.
- 14.Савчук Н. Навчальна гра на уроці літератури. Київ, 2007. 128 с.
- 15.Семенов О., Базиль Л., Дятленко Т. Фахова практика вчителя-словесника. Луганськ, 2011. 496 с.
- 16.Семенов О. Підготовка вчителя української мови і літератури: проблеми, пошуки, перспективи. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2006. № 7. С. 51–56.
- 17.Семенов О. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми, 2005. 404 с.
- 18.Семенов О., Ячменик М.М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти: монографія. Суми, 2019. 211 с.
- 19.Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2004. 335 с.
- 20.Сиротенко В. П., Суровцева Р.Ф. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання. Навчальний посібник. Київ, 2021.
- 21.Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ, 2012. 312 с.
- 22.Токмань Г., Козубенко Л., Дига Н., Черниш Н. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект. Навчальний посібник. Ніжин, 2018.
- 23.Фасоля А. Компетентісно зорієнтоване навчання на уроках літератури: проблеми становлення *Дивослово*. 2012. № 10. С. 2-6.
- 24.Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури. Київ, 2007. 316 с.
- 25.Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ: Пед. думка, 2016. 360 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Вебсайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>.
2. Вебсайт МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Державний стандарт базової середньої освіти. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ»: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
4. Зарубіжна література 10–11 класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту). URL: https://docs.google.com/document/d/1LPQsAWu0xR58e4Zzd1brYxhuOVSlh_9B/edit

5. Зарубіжна література 10–11 класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Профільний рівень. URL: https://docs.google.com/document/d/1BDQLY5St_29c8x_h26xYRDaf2G-AdapP/edit
6. Зарубіжна література 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <https://docs.google.com/document/d/1Or1ZoZvq9Qtjgfcvff7yC64VSUsb90xG/edit>
7. Інтелект України: Матеріали з української мови та літератури (календарне планування, матеріали до уроків). URL: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1HsTS5Pw2PCxr3NW1K-RfUUa9n-9KqVUa>
8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Київ: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/isp/texts.html
9. Путівник реформою НУШ: усе, що потрібно знати вчителю. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/experience/putivnyk-reformoyunush-useshho-potribno-znaty-vchytelyu/>
10. Українська література в коміксах. URL: <https://ukrlitcomics.com.ua/#all-works>
11. Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів: 10–11 класи (рівень стандарту). Київ, 2017. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.
12. Українська література. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів: 10–11 класи. Київ, 2017. 84 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.
13. Українська література 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/na-sajt-ukrayinska-literatura-5-9-z-chervonimdoc-2.pdf>
14. Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів: 5–9 класи. Київ, 2017. 93 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.
15. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
16. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/na-sajt-ukrayinska-literatura-5-9-z-chervonimdoc-2.pdf>
17. <https://nus.org.ua/>
18. <https://pidruchnyk.com.ua>
19. <https://naurok.com.ua/>
20. <https://vseosvita.ua/>
21. <https://osvita.ua/>
22. <https://chtyvo.org.ua/>
23. <https://chytomo.com/>
24. <https://diasporiana.org.ua>

